

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Viktora Kučery a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **A. H.**, zast. Mgr. Faridem Alizeyem, advokátem se sídlem Stodolní 7, Ostrava – Moravská Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 1. 2020, č. j. 62 Az 46/2019 - 25, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2019, č. j.: OAM-763/ZA-ZA11-ZA15-2019; tímto rozhodnutím žalovaný zastavil řízení o žádosti stěžovatele o udělení mezinárodní ochrany v České republice podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť se jedná o nepřijatelnou žádost, protože stěžovateli byla udělena mezinárodní ochrana jiným členským státem Evropské unie (EU) – a sice Řeckou republikou.

[2] Společně s kasační stížností podal stěžovatel návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), který odůvodnil újmou spočívající v povinnosti vrátit se do země původu – tedy Sýrie, kde nyní probíhá válka a stěžovateli, který je Kurd a šítského vyznání, zde hrozí pronásledování z náboženských a národnostních důvodů. Dle stěžovatele zájem na jeho bezpečí a možnost setrvat na území České republiky, vč. možnosti účastnit se osobně řízení o kasační stížnosti, převyšuje jakýkoli jiný veřejný zájem.

[3] Žalovaný navrhl, aby kasační stížnosti nebyl odkladný účinek přiznán, protože nejsou splněny podmínky předpokládané v § 73 odst. 2 s. ř. s.; podle jeho názoru nebylo dostatečně prokázáno, že by újma stěžovatele byla natolik výjimečná oproti ostatním cizincům v obdobném postavení. Žalovaný přitom poukázal na to, že stěžovatel nemá povinnost vycestovat do Sýrie, ale má možnost využít mezinárodní ochrany, která mu byla ve formě azylu udělena v Řecku.

[4] Podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu nemá kasační stížnost v daném případě ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh

stěžovatele přiznat, přitom se přiměřeně užije § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce, resp. stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[5] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[6] Po zhodnocení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny, i když částečně z jiných důvodů, než které uvádí stěžovatel.

[7] Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocného a vykonatelného rozhodnutí žalovaného nucen opustit území České republiky, a to ještě před rozhodnutím zdejšího soudu o jeho kasační stížnosti.

[8] Právo setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti je přitom podstatné nejen z hlediska řádného výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces, ale také z hlediska obecného zákazu nelidského nebo ponižujícího zacházení. Ani v případě vycestování stěžovatele do Řecka, kde mu měl být udělen azyl, jak uvádí žalovaný, totiž nelze *prima facie* vyloučit možnost závažné újmy spočívající v riziku ponižujícího či dokonce nelidského zacházení ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, resp. čl. 4 Listiny základních práv EU – a to s ohledem na zacházení a životní podmínky uznávaných uprchlíků v uvedeném členském státě EU. Tímto Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své konečné rozhodnutí v dané věci. Považuje však za podstatné, že nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti by s sebou v každém případě neslo nutnost vycestování stěžovatele ať už do země původu, anebo do Řecka, přičemž v této fázi řízení není možné vyloučit obavu, že by stěžovatel mohl být právě v důsledku svého vycestování vystaven nelidskému nebo ponižujícímu zacházení.

[9] Nepřiznání odkladného účinku by v takové situaci znamenalo porušení mezinárodních a unijních závazků České republiky spočívajících v poskytnutí účinné právní ochrany proti možnému porušení zásady *non-refoulement*. To, že některé státy – zejména ty na jižní (mořské) hranici EU – mohou mít problém se zajištěním alespoň minimálních důstojných podmínek, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, přitom již bylo předmětem rozhodování nejen Evropského soudu pro lidská práva a Soudního dvora EU, ale rovněž Nejvyššího správního soudu; srov. např. rozsudky ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014 – 27, či ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016 – 44, č. 3560/2017 Sb. NSS.

[10] V případě obou citovaných rozsudků Nejvyššího správního soudu se sice nejednalo o posuzování tzv. systémových nedostatků v návaznosti na rozhodnutí o zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) ve spojení s § 10a odst. 1 písm. c) zákona o azylu, ale ve spojení s § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu – tedy z toho důvodu, že žádost je nepřijatelná, protože k jejímu posouzení je příslušný jiný stát vázaný přímo použitelným předpisem EU [nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém

pokračování

z členských států (tzv. „nařízení Dublin III“)]. Tato skutečnost však není rozhodující. Na základě obecné a absolutní povahy zákazu nelidského nebo ponižujícího zacházení, lze totiž uvedený princip posuzování tzv. systémových nedostatků vztáhnout *mutatis mutandis* též na zacházení s osobami, jimž již byla mezinárodní ochrana udělena, jak potvrdil v nedávné době velký senát Soudního dvora EU; blíže viz rozsudek ze dne 19. 3. 2019, *Javo*, C-163/17, a rozsudek ze dne 19. 3. 2019, *Ibrahim a další*, C-297/17, C-318/17, C-319/17 a C-438/17.

[11] Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku rovněž z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovateli na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, jakkoli negativně dotklo práv třetích osob, ani že by představovalo významnější ohrožení veřejného zájmu ve srovnání s újmou, která by v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti mohla vzniknout stěžovateli (konkrétně se jedná o možnou újmu spočívající ve vycestování stěžovatele a s tím související zásah do řádného výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces a riziko jeho ponižujícího či nelidského zacházení – viz výše).

[12] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, což vyvolává právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 23. března 2020

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu